

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 8 maja 2013 r. powodowie M. K. i B. K. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) SA na rzecz każdego z powodów zadośćuczynienia w kwocie 120.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty za doznaną przez powodów krzywdę w związku ze śmiercią syna K. K. (1) i odszkodowania w kwocie 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powodów po śmierci syna K. K. (1) oraz dodatkowo na rzecz powoda B. K. kwoty 15.850 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów związanych z pogrzebem syna K. K. (1). W uzasadnieniu powodowie wskazali, że w dniu 25 maja 2012 r. doszło do wypadku drogowego, w wyniku którego śmierć poniósł syn powodów K. K. (1). Samochód ciężarowy, którym kierował sprawca wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej OC w (...) SA. (pozew –k.2-9)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu. Pozwany powołał się na brak karnego wyroku skazującego sprawcę wypadku i podniósł, że poszkodowany miał możliwość uniknięcia wypadku, gdyby poruszał się z dopuszczalną prędkością, obserwował w sposób dostateczny drogę i prawidłowo wykonał manewr hamowania. Pozwany podniósł zarzut powstania szkody z wyłącznej winy poszkodowanego oraz zarzut ewentualny przyczynienia po stronie poszkodowanego w wysokości co najmniej 40%. Pozwany podniósł ponadto, że roszczenia powodów są wygórowane. Pozwany zakwestionował, że nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powodów wskutek śmierci syna. (odpowiedź na pozew –k.66-67)

Na rozprawie w dniu 27 lutego 2015 r. pozwany przyznał poniesienie przez powoda kosztów pogrzebu wymienionych w pozycjach 1,2,4,5,6,8 i 9 pkt. III pozwu. Pozwany zakwestionował poniesienie przez powoda kosztów zakupu placu na cmentarzu w kwocie 5.000 zł oraz kosztów zakupu odzieży żałobnej dla powodów w kwocie 1.150 zł. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność co do zasady, podtrzymując zarzut przyczynienia się poszkodowanego w 40% do zaistnienia wypadku. (protokół –k.381 odwrót-382, czas zapisu 00:34:08, 00:48:06-00:52:24)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 maja 2012 r. około godziny 22:15 w Ł. na skrzyżowaniu ul. (...) z ul. (...) doszło do wypadku drogowego. Kierujący (...) o nr rej. (...) K. W. jechał ul. (...) od ul. (...) w kierunku ul. (...). D. do skrzyżowania z ul. (...) zwolnił, włączył lewy kierunkowskaz i w tym momencie zauważył światło zbliżającego się z przeciwnego kierunku ruchu pojazdu. K. W. ocenił, że odległość, w jakiej znajdował się nadjeżdżający pojazd umożliwi mu wykonanie manewru skrętu w lewo w ul. (...). Gdy wykonywał manewr skrętu usłyszał uderzenie w tył i zatrzymał się. Wysiadł z pojazdu, aby zobaczyć co się stało i zobaczył uszkodzony motocykl Y. o nr rej. (...) i dwie leżące osoby. (notatka urzędowa – k.113, opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków –k.292)

Na odcinku jezdni, na którym doszło do wypadku obowiązywało ograniczenie prędkości do 50 km/h (obszar zabudowany). Nawierzchnia jezdni była gładka, czysta i sucha. Skrzyżowanie ul. (...) z ul. (...) nie ma sygnalizacji świetlnej. (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków –k.240)

Wobec braku pomiarów szerokości śladów hamowania oraz niedostatecznej jakości fotografii z miejsca wypadku dokumentujących widok w/w śladów nie można jednoznacznie przyjąć, że obraz śladu hamowania znajdujący się w dostępnym materiale dowodowym wskazuje, że w trakcie omawianego wypadku drogowego hamowane było jednocześnie koło przednie i tylne motocykla. (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków –k.267)

Na podstawie analizy materiału fotograficznego sporządzonego przez funkcjonariuszy policji na miejscu wypadku, a w szczególności w oparciu o ślady ujawnione na kołach prawych osi drugiej i trzeciej, otarcia i zarysowania na błotniku koła prawego osi trzeciej oraz otarcie ramy nad błotnikiem osi trzeciej uznać należy, że w czasie wypadku doszło do

uderzenia motocykla w obszar znajdujący się między osią drugą i trzecią prawej strony samochodu M.. (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków –k.269)

Biorący udział w wypadku motocykl Y. nie był wyposażony w systemy zapobiegające blokowaniu się kół w trakcie hamowania: (...) oraz S.. (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków –k.269)

Dokonując oceny odległości, w której znajdował się nadjeżdżający pojazd, kierujący samochodem M. pominął ocenę prędkości nadjeżdżającego pojazdu, jak również ocenę możliwości ruchowych swojego pojazdu wynikających z jego właściwości technicznych oraz geometrii skrzyżowania, które to czynniki determinowały niewielką prędkość samochodu w czasie skrętu w ulicę (...). (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków – k.29,295)

Kierujący samochodem M. zamierzając wykonać skręt w lewo był zobowiązany do udzielenia pierwszeństwa nadjeżdżającemu z przeciwnego kierunku ruchu (jadącemu na wprost) motocyklowi, a w przypadku podjęcia takiego manewru przed nadjechaniem motocykla winien mieć całkowitą pewność, że wjazd jego samochodu na pas ruchu, po którym poruszał się motocykl nie spowoduje zagrożenia lub utrudnienia dla nadjeżdżającego z przeciwnego kierunku ruchu pojazdu. (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków –k.293,295)

Kierujący samochodem M. nie zachował zasad szczególnej ostrożności, błędnie ocenił zaistniałą sytuację drogową wjeżdżając na pas ruchu, po którym poruszał się poszkodowany motocyklista spowodował stan zagrożenia wypadkowego, co w konsekwencji doprowadziło do wypadku. (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków –k.293,295)

Kierujący samochodem M. od chwili rozpoczęcia manewru skrętu w lewo nie obserwował przebiegu ruchu motocykla nie podejmując tym samym żadnych manewrów obronnych. (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków –k.293)

Kierujący motocyklem w chwili wystąpienia stanu zagrożenia wypadkowego poruszał się z dopuszczalną na tym odcinku drogi prędkością około 50 km/h. (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków – k.293,295)

Kierujący motocyklem jadąc z prędkością około 50 km/h i znajdując się w odległości około 29 m od miejsca uderzenia w chwili powstania stanu zagrożenia wypadkowego (w chwili wjazdu samochodu M. na pas ruchu, po którym poruszał się motocykl) nie miał możliwości uniknięcia wypadku poprzez wykonanie manewru obronnego hamowania. (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków –k.293,295)

W oparciu o wersję przebiegu wypadku uwzględniającą, że samochód M. pokonuje skrzyżowanie ruchem ciągłym (a także jeżeli przed rozpoczęciem wjazdu na skrzyżowanie stał), motocykl w chwili powstania stanu zagrożenia wypadkowego porusza się z prędkością około 50 km/h, a kierowca motocykla hamuje kołem tylnym, zachowanie kierującego samochodem M. K. W. stworzyło stan zagrożenia wypadkowego i było jedyną przyczyną powstania wypadku drogowego. (opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji wypadków –k.297,298)

W wyniku w/w wypadku kierujący motocyklem Y. o nr rej. (...) K. K. (1) doznał urazu wielonarządowego i zmarł w wyniku odniesionych obrażeń. (notatka urzędowa –k.114)

Samochód marki M. o numerze rejestracyjnym (...) posiadał w dacie wypadku ubezpieczenie OC w (...) SA w Ł.. (okoliczność bezsporna, pismo (...)k.12)

K. W. został skazany prawomocnym wyrokiem karnym za spowodowanie przedmiotowego wypadku drogowego. (wyrok –k.384-385)

K. K. (1) był synem B. K. i M. K. z domu J.. K. K. (1) zmarł w dniu 25 maja 2012 r. w wieku 24 lat. (odpis skrócony aktu zgonu –k.13)

K. K. (1) ukończył zasadniczą szkołę zawodową w zawodzie kucharz małej gastronomii, a następnie technikum uzupełniające w zawodzie technik technologii żywności ze specjalizacją produkcja piekarsko – ciastkarska. (świadcstwo ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej –k.16, dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe –k.17, świadectwo ukończenia technikum uzupełniającego –k.18)

K. K. (1) do śmierci mieszkał razem z rodzicami, był kawalerem. K. K. (1) pracował w kinie Silver S., zarabiał 1.000-1.100 zł. Zmarły pomagał rodzicom w obowiązkach domowych, pomagał też ojcu w remoncie domu, który do chwili obecnej nie jest ukończony. Relacje zmarłego z rodzicami były bardzo dobre. (zeznania powoda B. K. – protokół k.381 odwrót, czas zapisu 00:06:41-00:31:24, zeznania powódki M. K. – protokół k.381 odwrót – 382, czas zapisu 00:35:04-00:43:34)

Powodowie mają syna T. K. urodzonego (...), który mieszkał z powodami w dacie śmierci K. i mieszka z nimi do tej pory. Poza tym powód ma dwoje dorosłych dzieci z pierwszego małżeństwa w wieku 36 i 33 lata oraz dwoje wnuków. (odpis skrócony aktu urodzenia –k.15, zeznania powoda B. K. – protokół k.381 odwrót, czas zapisu 00:06:41-00:31:24, zeznania powódki M. K. – protokół k.381 odwrót – 382, czas zapisu 00:35:04-00:43:34)

B. K. jest zatrudniony w firmie Usługi (...) Z. F. od dnia 5 sierpnia 2010 r. na podstawie umowy o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2016 r. na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. (zaświadczenie –k.21)

M. K. pracuje jako szwaczka. (zeznania powódki M. K. – protokół k.381 odwrót – 382, czas zapisu 00:35:04-00:43:34)

B. K. poniósł następujące koszty pogrzebu K. K. (1): 2.950 zł- usługa pogrzebowa, w tym trumna, 270 zł – ubranie zwłok, 2.210 zł-usługa cmentarna, garsonka dla M. K. – 260 zł, garnitur i krawat dla B. K. - 320 zł, odzież dla zmarłego -300 zł, nekrologi, ogłoszenia – 70 zł, wieniec, kwiaty – 400 zł, konsolacja -3.500 zł. (okoliczności przyznane, faktura –k.36-38, rachunek –k.40-41)

W przypadku M. K. śmierć syna nie wpłynęła w sposób trwały na stan zdrowia psychicznego. U powódki nie ujawniono utrwalonych zaburzeń nastroju, ani jakichkolwiek innych zaburzeń czy choroby psychicznej. Powódka nie korzystała i nie korzysta z pomocy psychiatrycznej i psychologicznej. Śmierć syna była jednak dla powódki silnym przeżyciem, nagle rozerwanie więzi z dzieckiem, bezsilność wobec tego co się stało, zniweczenie planów i nadziei na przyszłość związanych z synem i dalszym wspólnym życiem spowodowało znaczne cierpienie, które w początkowym okresie było silną reakcją emocjonalną na stres, w późniejszym okresie naturalną reakcją żałoby. Powrót do normalnej aktywności następował stopniowo. Śmierć syna nie wpłynęła trwale na relacje powódki z bliskimi, one były i są dobre, serdeczne. (opinia biegłego psychologa –k.336)

Śmierć syna K. była dla powódki tragicznym wydarzeniem, które wywołało ostrą reakcję adaptacyjną, reakcję żałoby. Reakcja miała przebieg ciężki, powódka miała niechęć do życia, schudła 10 kg, nie mogła spać, towarzyszył jej znaczny smutek. W okresie pierwszych 6 miesięcy od śmierci syna u powódki występowały zaburzenia adaptacyjne o nasileniu znacznym. Po 6 miesiącach u powódki występowała przedłużona reakcja depresyjna. Obecnie u powódki występują zaburzenia depresyjne łagodne wymagające leczenia psychoterapią. (opinia biegłego psychiatry –k.358)

W przypadku B. K. można mówić o utrwalonej, przedłużonej reakcji na stres w postaci nawracających, uporczywych wspomnień, snów, ciągłym uczuciu napięcia, nadmiernej czujności, smutku, poczuciu pustki i braku perspektyw. Pomimo, że powód ma jeszcze inne dzieci, z K. łączyła go szczególna więź i nagle jej zerwanie jest dla niego sytuacją powodującą znaczne cierpienie, z którą w dalszym ciągu nie potrafi sobie poradzić. W przypadku powoda wskazana byłaby pomoc psychologiczna. (opinia biegłego psychologa –k.337)

Śmierć syna K. była dla powoda wydarzeniem, które wywołało ostrą reakcję adaptacyjną, reakcję żałoby. Reakcja miała przebieg ciężki, powód miał wybuchy płaczu, złości, niepokój, stałą potrzebę przebywania na cmentarzu, powód rozpamiętywał i robi to do chwili obecnej okoliczności wypadku, które nadal nie są dla niego jasne. W okresie pierwszych 6 miesięcy od śmierci syna u powoda występowały zaburzenia adaptacyjne o nasileniu znacznym. Po 6 miesiącach u powoda występowała przedłużona reakcja depresyjna. Obecnie u powoda występują zaburzenia lękowo

– depresyjne o nasileniu umiarkowanym wymagające leczenia farmakologicznego i psychoterapią. (opinia biegłego psychiatry –k.358-359)

Szkoda została zgłoszona pozwanemu w dniu 20 listopada 2012 r. (zgłoszenie szkody –załączone akta szkodowe nr U/254810/2012)

Pismem z dnia 7 marca 2013 r., doręczonym pozwanemu 13 marca 2013 r. powodowie sprecyzowali swoje roszczenia wobec pozwanego. (pismo –k.42-47, potwierdzenie odbioru –k.48)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów. Ocena dowodu z opinii biegłego ds. ruchu drogowego zostanie dokonana w ramach rozważań prawnych.

Za niewiarygodne, biorąc pod uwagę wysokość zarobków zmarłego, Sąd uznał zeznania powodów w zakresie twierdzenia, że zmarły dokładał się rodzicom do kosztów utrzymania.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Podstawą odpowiedzialności pozwanego jest umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawarta z posiadaczem samochodu ciężarowego marki M. o nr rej. (...) (tj. sprawcy wypadku z dnia 25 maja 2012 roku) oraz przepis art. 822 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (OC) zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz umowa została zawarta (ubezpieczony).

Odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń ma charakter akcesoryjny, gdyż jej powstanie i rozmiar zależą od istnienia okoliczności uzasadniających odpowiedzialność ubezpieczonego sprawcy szkody oraz rozmiaru tej odpowiedzialności. Istnienie więc odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub osoby kierującej pojazdem determinuje odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń. Bardziej szczegółowe regulacje odnośnie kwestii odpowiedzialności ubezpieczyciela zawierają przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) oraz ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151 ze zm.). Art. 34 ust. 1 wyżej wskazanej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych stanowi, iż z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani – na podstawie przepisów prawa cywilnego – do odszkodowania za wyrządzoną szkodę w związku z ruchem tego pojazdu, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Uzpełnieniem powyższego przepisu jest art. 35 tej ustawy, zgodnie z którym, ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Z art. 38 ust. 1 pkt 1 a contrario powyższej ustawy wynika, iż odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń nie jest wyłączona za szkody na osobie. Do przyjęcia natomiast odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń – wystarczy samo stwierdzenie obowiązku naprawienia szkody przez kierującego (art. 34 i 35 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Zgodnie z treścią art. 822 § 4 k.c., uprawniony do odszkodowania może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Również z art. 19 ust. 1 zd. 1 ustawy

o ubezpieczeniach obowiązkowych wynika, że poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.

Z treści art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. wynika, że samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną komukolwiek przez ruch tego pojazdu chyba, że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. W niniejszej sprawie nie występuje żadne z wskazanych powyżej okoliczności. Należy wskazać, że pozwany ostatecznie uznał swoją odpowiedzialność co do zasady.

Zgodnie z treścią art. 446 § 4 k.c. Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Po nowelizacji kodeksu cywilnego dokonanej ustawą z 30 maja 2008 r. (Dz. U. Nr 116, poz. 731) zakresem zadośćuczynienia na podstawie art. 446 § 4 k.c. objęty jest uszczerbek niemajątkowy doznany przez najbliższych członków rodziny zmarłego, w następstwie jego śmierci, wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Zadośćuczynienie ma na celu przede wszystkim złagodzenie cierpień psychicznych powodów i obejmuje ono cierpienia już doznane, jak i te które wystąpią w przyszłości. Ma ono więc charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą doznaną krzywdę. Przepisy kodeksu nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta jednak nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (tak SN w wyroku z 26 lutego 1962 roku, 4 CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, poz. 107, w wyroku z dnia 24 czerwca 1965 roku, I PR 203/65, OSPiKA 1966, poz. 92). Jednakże obecnie orzecznictwo sądowe zauważa, że poziom stopy życiowej społeczeństwa może rzutować na wysokość zadośćuczynienia jedynie uzupełniająco, w aspekcie urzeczywistnienia zasady sprawiedliwości społecznej i w związku z tym prezentowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd o utrzymywaniu zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa stracił znaczenie, z uwagi na znaczne rozwarstwienie społeczeństwa pod względem poziomu życia i zasobności majątkowej. Decydującym kryterium jest rozmiar krzywdy i ekonomicznie odczuwalna wartość, adekwatna do warunków gospodarki rynkowej (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 08 marca 2013 roku, I A Ca 1252/12, L.). Nadto orzecznictwo opowiada się za tym, że skoro jednym z kryteriów określających „odpowiedniość” zadośćuczynienia jest jego kompensacyjny charakter, to przyznana poszkodowanemu kwota powinna stanowić realną wartość ekonomiczną w odniesieniu do doznanej krzywdy, nie będąc przy tym jedynie wartością symboliczną, jak i nie stanowiąc źródła bezpodstawnego wzbogacenia poszkodowanego. W konsekwencji nie można uznawać, jakoby poziom zasądzonego in casu zadośćuczynienia miał być m.in. determinowany czy to przeciętnym – średnim poziomem życia społeczeństwa, czy też statusem materialnym strony. Poziom cierpienia po utracie osoby bliskiej nie jest bowiem zależny od statusu materialnego nawet przeciętnego poziomu materialnego społeczeństwa. Do okoliczności mających wpływ na rozmiar szkody orzecznictwo zalicza: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego z zmarłym, wreszcie wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia. Relewantne są również takie okoliczności jak: rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą i stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości a także zdolność jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (por. wyroki Sądu Apelacyjnego w Łodzi : z dnia 12 lipca 2013 roku, I ACa 227/13, z dnia 4 lipca 2013 roku, I ACa 215/13, z dnia 12 marca 2013 roku, I ACa 1248/12, L.).

Powodowie jako rodzice zmarłego K. K. (1) są osobami najbliższymi w rozumieniu art. 446 par. 4 k.c. Jest niewątpliwe, że w wyniku śmierci syna powodowie doznali krzywdy w postaci cierpień psychicznych i bólu po stracie osoby najbliższej. Wynika to z doświadczenia życiowego, a także zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności opinii biegłych psychologa i psychiatry. Postępowanie dowodowe wykazało, że powodów z synem łączyła silna więź emocjonalna. Nagła śmierć syna była dla powodów zdarzeniem szokującym, którego się nie spodziewali i które stanowiło dla nich duży wstrząs, wiązało się ze znacznym cierpieniem, co w sposób jednoznaczny wynika z opinii biegłego psychologa. Podkreślić należy, że K. K. (1) przed wypadkiem mieszkał razem z rodzicami, był z nimi mocno związany, łączyły ich bliskie relacje, wspierali się wzajemnie. Należało jednak wziąć pod uwagę, że powodowie mają

jeszcze jednego wspólnego syna, który z nimi mieszka, a powód także dwoje dzieci z pierwszego małżeństwa. Nie mamy więc do czynienia z sytuacją, w której powodowie stracili jedyną bliską osobę, na której wsparcie i pomoc mogli liczyć teraz i w przyszłości.

Mając na uwadze powyższe rozważania, należy przyjąć, iż żądane przez powodów kwoty zadośćuczynienia w wysokości po 120.000 złotych są znacznie zawyżone. Sąd uznał, iż odpowiednim dla powodów zadośćuczynieniem za doznaną krzywdę i cierpienia psychiczne w związku ze śmiercią syna są kwoty po 80.000 złotych.

W ocenie Sądu powyższa kwota uwzględnia charakter, stopień, intensywność i czas trwania cierpień doznaczonych przez powodów – przy uwzględnieniu wieku zmarłego, wieku powodów i ich sytuacji życiowej, relacji łączącej powodów ze zmarłym, a jednocześnie kwota ta stanowi odczuwalną dla powodów wartość ekonomiczną, która pozwoli na złagodzenie doznanej przez nich krzywdy. W pozostałej części roszczenie o zadośćuczynienie podlegało oddaleniu jako wygórowane.

Podstawę dochodzenia zwrotu kosztów pogrzebu stanowi art. 446 par. 1 KC. Zwrot kosztów pogrzebu należy się, według ustawy, temu, kto je poniósł. Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem, koszty pogrzebu obejmują wydatki odpowiadające zwyczajom panującym w środowisku, do którego zmarły należał.

Jak wynika z faktur i rachunków znajdujących się w aktach sprawy B. K. poniósł koszty pogrzebu K. K. (1) w kwocie 6.010 zł, w tym usługa pogrzebowa z trumną 2.950 zł, usługa cmentarna 2.210 zł, ubranie zwłok 270 zł, odzież żałobna - garsonka dla powódki 260 zł, garnitur i krawat dla powoda 320 zł. Sąd uwzględnił również, jako przyznane przez pozwanego kwoty 3.500 zł za konsolację, 70 zł za nekrologi i ogłoszenia, 400 zł za wieniec i kwiaty, 300 zł za ubranie dla zmarłego. Łącznie zatem koszty pogrzebu podlegające zasądzeniu wyniosły 10.280 zł.

Powództwo o zwrot kosztów pogrzebu podlegało oddaleniu w zakresie kwoty 5.000 zł tytułem wykupienia placu na cmentarzu oraz w zakresie kosztów zakupu odzieży żałobnej dla powodów w części nie objętej rachunkami. Poniesienie przez powoda tych kosztów nie zostało wiarygodnie udowodnione. Powodowie nie posiadają dowodu uiszczenia kwoty 5.000 zł za wykupienie miejsca na cmentarzu, ani rachunków na zakup odzieży żałobnej ponad kwotę 580 zł. W ocenie Sądu powyższe koszty powinny zostać udokumentowane rachunkami. Powód zamierzając dochodzić zwrotu tych kosztów powinien zachować rachunki zakupu odzieży a także zadbać o wystawienie pokwitowania wpłaty kwoty za plac na cmentarzu. Należy zwrócić uwagę, że od pogrzebu K. K. (1) do momentu zgłoszenia szkody upłynęło jedynie kilka miesięcy, a powodowie od początku postępowania likwidacyjnego byli reprezentowani przez podmiot zawodowo zajmujący się dochodzeniem odszkodowań. Ponadto należy zwrócić uwagę, że powodowie w swoich zeznaniach nie podali jaka odzież i za jakie kwoty wchodzi w skład kwoty 1.150 zł dochodzonej przez nich z tytułu zakupu odzieży żałobnej.

Powodowie wnieśli ponadto o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwot po 50.000 złotych tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej po śmierci syna.

Stosownie do treści art. 446 § 3 k.c. sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli w skutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Powołany przepis przewiduje możliwość swoistej rekompensaty związanej ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej najbliższych członków rodziny zmarłego, a przesłankami zasądzenia odszkodowania na jego podstawie jest przynależność do najbliższej rodziny zmarłego oraz znaczne pogorszenie sytuacji życiowej osoby najbliższej wskutek śmierci. (por. wyrok SA w Poznaniu z 29.3.1994 r., I ACr 758/93, W.. 1994, Nr 8, s. 52).

Powodowie jako rodzice K. K. (1) niewątpliwie należą do kręgu najbliższej rodziny zmarłej, a zatem mają legitymację do dochodzenia odszkodowania na podstawie omawianego art. 446 § 3 kc o ile wykażą, iż wskutek śmierci syna nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Przez sytuację życiową należy rozumieć ogół czynników składających się na położenie życiowe jednostki, także trudno wymieralne wartości ekonomiczne (zob. wyrok SN z 28.07.1976 r., IV CR 271/76, L.). Pogorszenie sytuacji życiowej obejmuje niekorzystne zmiany bezpośrednio w sytuacji materialnej najbliższych członków rodziny zmarłego, jak też zmiany w sferze dóbr niematerialnych, które

rzutują na ich sytuację materialną. Sam ból, poczucie osamotnienia, krzywdy i zawiedzionych nadziei po śmierci syna nie stanowią podstawy do żądania odszkodowania. Pogorszenie się sytuacji życiowej musi być obiektywnym i przyczynowo uzasadnionym wynikiem śmierci osoby najbliższej, a nie wynikać tylko z subiektywnych reakcji powodów i ich życiowych konsekwencji. Ocena znacznego pogorszenia – zgodnie z utrwalonymi w doktrynie i judykaturze poglądami – zależy od rozmiarów ujemnych następstw natury majątkowej spowodowanych przez śmierć osoby najbliższej, zarówno już istniejących, jak i dających się na podstawie zasad doświadczenia życiowego przewidzieć w przyszłości.

Mając powołane okoliczności na względzie Sąd oddalił żądanie powodów o odszkodowanie, stając na stanowisku, że powodowie nie wykazali, że wskutek śmierci syna doszło do znacznego pogorszenia ich sytuacji życiowej w rozumieniu art. 446 § 3 kc. Postępowanie sądowe opiera się na zasadzie kontrydiktoryjności. Obowiązek wskazania dowodów obciąża zatem przede wszystkim strony, na których spoczywa odpowiedzialność za wynik procesu cywilnego. Zasada ta znajduje wyraz w art. 232 kpc, zgodnie z którym strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd jedynie może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę. Należy zatem przyjąć, że obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). Powodowie, reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, obowiązkowi temu nie sprostali, nie wykazali, że na skutek śmierci syna nastąpiły niekorzystne zmiany bezpośrednio w ich sytuacji materialnej, jak też zmiany w sferze dóbr niematerialnych, które rzutują na ich sytuację materialną. Pozwany zakwestionował w odpowiedzi na pozew zasadność roszczenia o odszkodowanie. Powodowie nie zgłosili wniosku o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność ich sytuacji życiowej za życia syna i po jego śmierci. Analiza zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego wskazuje, że sytuacja życiowa powodów w rozumieniu art. 446 par. 3 kc nie uległa znacznemu pogorszeniu. Powodowie zarówno przed wypadkiem, jak obecnie, pracowali – powód jako kierowca, powódka jako szwaczka. Zmarły był z zawodu kucharzem, pracował w kinie, zarabiał około 1.000 zł miesięcznie. W takiej sytuacji twierdzenia powodów, że zmarły wspomagał ich finansowo są niewiarygodne. Wobec powyższego roszczenie o odszkodowanie z art. 446 par. 3 kc zostało oddalone.

W tym miejscu należy odnieść się do podniesionego przez pozwanego zarzutu przyczynienia się K. K. (1) do zaistnienia przedmiotowego wypadku. Zgodnie z art. 362 KC jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstawy do stwierdzenia, aby poszkodowany przyczynił się do zaistnienia przedmiotowego wypadku.

Opinia biegłego ds. ruchu drogowego i analizy wypadków drogowych została opracowana w czterech wariantach. Dokonując oceny opinii biegłego ds. ruchu drogowego Sąd przyjął warianty 2 i 4 z czterech wariantów zaproponowanych przez biegłego. Dla oceny zawinienia obydwu uczestników wypadku czy też przyczynienia się poszkodowanego do wypadku obojętne jest czy samochód M. skręcał w ul. (...) ruchem ciągłym czy też przed rozpoczęciem wjazdu na skrzyżowanie przez chwilę stał. Istotne jest czy kierujący motocyklem w chwili wystąpienia stanu zagrożenia wypadkowego poruszał się z dopuszczalną na tym odcinku drogi prędkością oraz czy miał możliwość uniknięcia wypadku poprzez wykonanie manewru obronnego hamowania, a odpowiedź na obydwa powyższe pytania jest taka sama w przypadku wariantów 2 i 4. Tak więc dla rozstrzygnięcia sprawy nie było konieczności dokonania wyboru pomiędzy wariantem 2 a 4. Sąd nie przyjął wariantu 1 i 3 ponieważ były one oparte na założeniu, że kierowca motocykla hamował równocześnie kołem przednim oraz tylnym, na co nie ma w aktach sprawy dowodów. Zgodnie z art. 6 KC ciężar udowodnienia przyczynienia się poszkodowanego do zaistnienia przedmiotowego wypadku spoczywa na pozwanym, jako wywodzącym z tego faktu skutki prawne. W niniejszej sprawie brak ustalenia, że poszkodowany używał dwóch hamulców przy hamowaniu, co było warunkiem koniecznym do przyjęcia, że poruszał się z prędkością większą niż dopuszczalna, działa na niekorzyść pozwanego. Zatem zarzut przyczynienia się poszkodowanego do wypadku nie został udowodniony.

O odsetkach od zasądzonych kwot Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. i art. 14 ust. 1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Powodowie sprecyzowali swoje roszczenia pismem doręczonym pozwanemu w dniu 13 marca 2013

r. Zatem uzasadnione było zasądzenie odsetek od zadośćuczynienia i odszkodowania obejmującego koszty pogrzebu od dnia 13 kwietnia 2013 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Powodowie wygrali sprawę w około 50% (dokładnie 47,5%). Strony poniosły koszty procesu w takiej samej wysokości – obejmujące koszty zastępstwa procesowego. Wobec powyższego należało znieść wzajemnie koszty zastępstwa procesowego pomiędzy stronami.

Biorąc pod uwagę sytuację materialną powodów Sąd nie obciążył ich nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa (art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - Dz. U. 10.90.594).

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w związku z art. 100 kpc Sąd nakazał pobrać od pozwanego kwotę wskazaną w pkt. 6 wyroku, stanowiącą 47,5% nieuiszczonych kosztów sądowych, wynoszących łącznie 21.511,62 zł.

Na podstawie art. art. 84 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz strony pozwanej kwotę niewykorzystanej zaliczki na koszty opinii biegłego.